

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์ครูที่สอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย และครูภาษาไทยที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยดำเนินการ เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

1. สํารวจจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้จำนวน 171 โรงเรียน
2. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในอัตราส่วน 1 : 2 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดได้กลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนจากการสุ่มเป็นจำนวน 85 โรงเรียน
3. ใช้ครูภาษาไทยในโรงเรียนที่ได้จากการสุ่มในข้อ 2 โรงเรียนละ 5 คน คิดเป็นจำนวน 425 คน และใช้หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย 1 คนกับผู้ช่วยหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย 1 คน ในแต่ละโรงเรียนที่ได้จากการสุ่มในข้อ 2 คิดเป็นจำนวน 170 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย
จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนครูภาษาไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
อุดรธานี	16	8	16	40
ขอนแก่น	16	8	16	40
สกลนคร	8	4	8	20
หนองคาย	6	3	6	15
เลย	5	2	4	10
อุบลราชธานี	16	8	16	40
กาฬสินธุ์	12	6	12	30
นครพนม	6	3	6	15
มหาสารคาม	8	4	8	20
มุกดาหาร	2	1	2	5
ยโสธร	6	3	6	15
ร้อยเอ็ด	14	7	14	35
ชัยภูมิ	10	5	10	25
นครราชสีมา	20	10	20	50
บุรีรัมย์	10	5	10	25
ศรีสะเกษ	8	4	8	20
สุรินทร์	8	4	8	20
รวม	171	85	170	425

รวม

595

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูผู้สอนภาษาไทยซึ่งเหมือนกัน แตกต่างกันเฉพาะตอนที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเท่านั้นโดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ครูที่สอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา ประสพการณ์ของผู้วิจัย แนวคิดของผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนและการนิเทศ และอาศัยคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เป็นข้อความที่ประกอบด้วยงานนิเทศทางวิชาการด้านต่าง ๆ 8 ด้านคือ

1. หลักสูตร
2. จุดประสงค์
3. เนื้อหาและหนังสือเรียน
4. วิธีสอน
5. สื่อการสอน
6. กิจกรรมประกอบการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
7. การวัดและประเมินผล
8. ความก้าวหน้าทางวิชาการของครูผู้สอนภาษาไทย

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบปลายเปิด (Open end) ทอบได้อย่างอิสระตามหัวข้อที่กำหนดให้

2. นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (ภาคผนวก) ตรวจสอบนำไปปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อ 2 ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนภาษาไทย

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย 10 คน ทดลองใช้กับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนกุยบุรีวิทยา โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ ซึ่ง
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 5 คน เพื่อค้นหาในการตอบและปรับปรุงแก้ไข
ให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการถึงผู้บริหาร
โรงเรียนของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวม
แบบสอบถามส่งคืนโดยทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเองเป็นบางส่วน

แบบสอบถามที่ส่งไปยังหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและผู้ช่วยหัวหน้าหมวด
วิชาภาษาไทย 170 ฉบับ ได้รับคืน 154 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.59 แบบสอบถาม
ที่ส่งไปยังครูผู้สอนภาษาไทย 425 ฉบับ ได้รับคืน 402 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.59

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 595 ฉบับ ได้รับคืน 556 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 93.45 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้คือ ผู้วิจัยได้ลง
รหัสข้อมูลเพื่อนำไปเจาะบัตร แล้ววิเคราะห์ผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้
โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (Statistical Package for the Social Science-x)
ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ค่า
ร้อยละ (Percentage) จากสูตร

$$\text{การร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้เลือกตอบค่าตาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของ
หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า นำมาวิเคราะห์ดังนี้

2.1 กำหนดน้ำหนักคะแนน (Weight) เป็น 4 ระดับดังนี้
 มีความเห็นว่า ปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4
 มีความเห็นว่า ปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการระดับมาก มีค่าเท่ากับ 3
 มีความเห็นว่า ปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2
 มีความเห็นว่า ปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1

2.2 หาค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$1) \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทนค่ามัธยิมเลขคณิต
 $\sum fx$ แทนผลรวมของ ผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
 n แทนกลุ่มตัวอย่างประชากร

(John E. Freund 1981:61)

$$2) \quad s = \sqrt{\frac{n(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ s แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum fx$ แทนผลรวมของ ผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน
 $\sum fx^2$ แทนผลรวมของ ผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสอง
 ของคะแนน
 n แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

(John E. Freund 1981: 61)

2.3 นำค่ามัธยิมเลขคณิต มาแปลความหมาย โดยถือเกณฑ์ดังนี้
 3.50-4.00 หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด
 2.50-3.49 หมายความว่า ปฏิบัติมาก
 1.50-2.49 หมายความว่า ปฏิบัติน้อย
 1.00-1.49 หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด

2.4 เปรียบเทียบความถี่เห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นหัวหน้ามหาวิทยาลัยไทย และครูผู้สอนวิทยาลัยไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศทางวิชาการของหัวหน้ามหาวิทยาลัยไทย โดยใช้วิธีการทางสถิติ คือการทดสอบค่าที (t-test)

จากสูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} \cdot \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}}$$

เมื่อ t แทนอัตราส่วนวิกฤต

\bar{x}_1, \bar{x}_2 แทนค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความเห็นของหัวหน้า
หมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย

s_1, s_2 แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเห็น
ของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย

n_1, n_2 แทนจำนวนตัวอย่างประชากรของกลุ่มหัวหน้าหมวด
วิชาภาษาไทยและกลุ่มครูภาษาไทย

(John E. Freund 1984: 298)

3. เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป วิเคราะห์โดยนำมาจัดกลุ่มหา
ความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม และนำเสนอในรูปความเรียง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย